

Πανεπιστήμιο Κρήτης

Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών - Επιστήμες της Αγωγής

Παιδαγωγική & Διδακτική Πράξη

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Επιστήμες της Αγωγής: Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης»

Μάθημα: Μοντέλα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών

Διδάσκων: Δρ. Οικονομίδης Βασίλειος

Φοιτήτρια: Φρατζέσκου Δανάη

3ο ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Τίτλος εργασίας:

«Η Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών ως παράγοντας επαγγελματικής ανάπτυξης και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου: ερευνητική προσέγγιση»

Τι έχει ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα

- ✓ Η Εισαγωγή
- ✓ Το Θεωρητικό Υπόβαθρο- Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας
- ✓ Διατυπώθηκαν σκοπός – στόχοι – ερευνητικά ερωτήματα
- ✓ Δημιουργήθηκε το ερωτηματολόγιο
- ✓ Ολοκληρώθηκε το Κεφάλαιο 2ο: «Μεθοδολογία Έρευνας»
- ✓ Διατυπώθηκε αναλυτικά η αναγκαιότητα της έρευνας, ο σκοπός, οι στόχοι και τα ερευνητικά ερωτήματα (2.1)
- ✓ Επιλέχθηκε και τεκμηριώθηκε ο ποσοτικός, συγχρονικός σχεδιασμός της έρευνας (2.2)
- ✓ Καθορίστηκε το δείγμα: 100 εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με δειγματοληψία ευκολίας (2.3)
- ✓ Σχεδιάστηκε και περιγράφηκε το δομημένο ερωτηματολόγιο 25 ερωτήσεων σε 6 θεματικές ενότητες (2.4)
- ✓ Περιγράφηκε η διαδικασία συλλογής δεδομένων μέσω Google Forms και η στατιστική ανάλυση με SPSS (2.5)

- ✓ Ολοκληρώθηκε το κεφάλαιο 3 Αποτελέσματα (περιγραφική και επαγωγική στατιστική ανάλυση)
- ✓ Συζήτηση και ερμηνεία των ευρημάτων στο Κεφάλαιο 4.
- ✓ Συγγραφή συμπερασμάτων, περιορισμών, προτάσεων και παιδαγωγικών εισηγήσεων στο Κεφάλαιο 5.
- ✓ Περίληψη εργασίας

Περίληψη

Η επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαιδευτικής πρακτικής και την προσαρμογή της διδασκαλίας στις σύγχρονες παιδαγωγικές και τεχνολογικές απαιτήσεις. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνηθούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την επιμόρφωση. Εφαρμόστηκε ποσοτικός ερευνητικός σχεδιασμός. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω δομημένου ερωτηματολογίου που διανεμήθηκε ηλεκτρονικά σε 100 εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν θετικές απόψεις σχετικά με τη συμβολή της επιμόρφωσης στην επαγγελματική ανάπτυξη, την παιδαγωγική βελτίωση και την προσαρμογή στις νέες εκπαιδευτικές απαιτήσεις. Αναγνώρισαν τη σημασία της συνάφειας, της εμπειρογνωμοσύνης των εκπαιδευτών και των βιωματικών προσεγγίσεων για την αποτελεσματική επιμόρφωση. Ο φόρτος εργασίας και η έλλειψη χρόνου προσδιορίστηκαν ως τα κύρια εμπόδια στη συμμετοχή, ενώ το κόστος και η περιορισμένη διαθεσιμότητα επιμορφωτικών προγραμμάτων στην περιοχή τους αναφέρθηκαν ως λιγότερο σημαντικά. Παρατηρήθηκε μια ισορροπημένη προτίμηση μεταξύ των τρόπων εκπαίδευσης πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως. Δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ των δημογραφικών χαρακτηριστικών και των απόψεων για την επιμόρφωση. Συμπερασματικά, η μελέτη δείχνει ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν την επαγγελματική ανάπτυξη ως απαραίτητο πόρο για την ενίσχυση της διδακτικής πρακτικής και την προσαρμογή στις τρέχουσες εκπαιδευτικές απαιτήσεις. Περαιτέρω μελέτες θα μπορούσαν να διερευνήσουν τους συγκεκριμένους τομείς περιεχομένου και τα παιδαγωγικά θέματα που οι εκπαιδευτικοί θεωρούν πιο σημαντικά, επιτρέποντας τον σχεδιασμό πιο στοχευμένων προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης.

Λέξεις-κλειδιά: επαγγελματική ανάπτυξη, επιμόρφωση εκπαιδευτικών, παιδαγωγική πρακτική, βελτίωση εκπαιδευτικού έργου

Κεφάλαιο 4: Συζήτηση

Η έρευνα εξέτασε τις απόψεις των εκπαιδευτικών για:

- τη σημασία της επιμόρφωσης,
- τον ρόλο της στην επαγγελματική ανάπτυξη,
- τους παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητά της,
- τα εμπόδια συμμετοχής και
- τις προτιμώμενες μορφές επιμορφωτικών δράσεων.

Τα ευρήματα επιβεβαιώνουν τη διεθνή βιβλιογραφία και αντικατοπτρίζουν ανάγκες που συνδέονται με το ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Οι εκπαιδευτικοί:

- θεωρούν την επιμόρφωση κρίσιμη για την επαγγελματική και παιδαγωγική τους εξέλιξη,
- αναγνωρίζουν ότι ενισχύει τη διδακτική ικανότητα,
- συμφωνούν με τα ευρήματα των Avalos (2011) & Desimone (2009) για τον ρόλο της επιμορφωτικής μάθησης.

Οι συμμετέχοντες υπογράμμισαν την αναγκαιότητα συνεχούς ενημέρωσης, γεγονός που ευθυγραμμίζεται με:

- Darling-Hammond et al. (2017),
- τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2021).

Η ταχεία τεχνολογική και παιδαγωγική εξέλιξη απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς να εμπλουτίζουν συνεχώς τις γνώσεις τους.

Οι εκπαιδευτικοί εκτίμησαν θετικά την επιμόρφωση, αλλά δήλωσαν μέτρια επίδραση στην αυτοπεποίθηση.

Οι Opfer & Pedder (2011) εξηγούν ότι η αυτοαποτελεσματικότητα απαιτεί:

- ευθυγράμμιση επιμόρφωσης–πρακτικής,
- διαρκή υποστήριξη,
- δυνατότητες αναστοχασμού.

Οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι η επιμόρφωση:

- βοηθά στην εφαρμογή νέων διδακτικών στρατηγικών,
- ενισχύει τη χρήση ψηφιακών εργαλείων,

σε συμφωνία με:

- Borko (2004),
- Desimone & Garet (2015).

Ωστόσο, η άμεση επίδραση στους μαθητές θεωρήθηκε μέτρια, κάτι που βρίσκεται σε συμφωνία με τον Guskey (2002), ο οποίος επισημαίνει ότι η επιμόρφωση επηρεάζει έμμεσα τη μάθηση.

Αν και η επιμόρφωση θεωρείται χρήσιμη, η συνεργασία προκύπτει μέτρια. Οι Vangrieken et al. (2015) τονίζουν ότι η συνεργασία απαιτεί:

- κουλτούρα συναδελφικότητας,
- κοινό χρόνο,
- δομές στήριξης.

Οι σημαντικότεροι παράγοντες που ανέδειξαν οι εκπαιδευτικοί είναι:

- συνάφεια με πραγματικές ανάγκες,
- ικανότητα και εξειδίκευση εκπαιδευτών,
- βιωματικές – πρακτικές δραστηριότητες.

Αυτά συμφωνούν με Darling-Hammond et al. (2017) & Borko (2004).

Οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν:

- Φόρτο εργασίας
- Έλλειψη χρόνου

ως βασικά εμπόδια (όπως επιβεβαιώνει και ο OECD, 2019).

Αντίθετα, κόστος και περιορισμένη διαθεσιμότητα δεν θεωρήθηκαν σημαντικά εμπόδια.

Προτιμώνται:

- δια ζώσης και
- εξ αποστάσεως μορφές εξίσου.

Λιγότερο προτιμώνται:

- μικτή μάθηση,
- αυτοκατευθυνόμενη διαδικτυακή μελέτη.

Σύμφωνο με Trust & Whalen (2020).

Δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ:

- φύλου,
- ηλικίας,

- βαθμίδας,
- εμπειρίας,
- προηγούμενης επιμόρφωσης.

Οι στάσεις φαίνεται να διαμορφώνονται περισσότερο από:

- τη σχολική κουλτούρα
- τη φύση της επιμόρφωσης
(Opfer & Pedder, 2011).

Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα- Περιορισμοί- Προτάσεις

Οι εκπαιδευτικοί:

- θεωρούν την επιμόρφωση απαραίτητη,
- αναγνωρίζουν ότι ενισχύει τη διδακτική ικανότητα,
- βλέπουν μεγαλύτερη επίδραση σε παιδαγωγικό επίπεδο παρά σε άμεσα μαθησιακά αποτελέσματα.

Η αποτελεσματική επιμόρφωση απαιτεί:

- συνάφεια,
- πρακτικότητα,
- ικανό επιμορφωτή,
- υποστηρικτικό πλαίσιο.

Τα κύρια εμπόδια:

- φόρτος εργασίας,
- έλλειψη χρόνου.

Οι μορφές επιμόρφωσης:

- δια ζώσης και εξ αποστάσεως εκτιμώνται ισότιμα.

Οι στάσεις είναι κοινές ανεξαρτήτως δημογραφικών χαρακτηριστικών.

Η μελέτη περιορίζεται από:

- δειγματοληψία ευκολίας,
- μη εξέταση θεσμικών/περιβαλλοντικών παραγόντων (ηγεσία, πόροι),
- απουσία ανάλυσης των ίδιων των προγραμμάτων επιμόρφωσης,
- μη διερεύνηση συγκεκριμένων θεματικών προτεραιοτήτων.

Προτείνεται:

- χρήση πιο αντιπροσωπευτικού δείγματος,
- μικτές μέθοδοι (ποιοτικές + ποσοτικές),

- διαχρονικές μελέτες,
- διερεύνηση ρόλου ηγεσίας και σχολικού περιβάλλοντος,
- εξέταση προτεραιοτήτων περιεχομένου επιμόρφωσης,
- συγκριτικές μελέτες μεταξύ διαφορετικών τύπων επιμορφώσεων.

Προτείνεται:

- επιμόρφωση βασισμένη σε πραγματικές ανάγκες,
- έμφαση στη βιωματική μάθηση,
- επιλογή έμπειρων, παιδαγωγικά επαρκών εκπαιδευτών,
- ευέλικτα χρονοδιαγράμματα,
- ποικιλία μορφών μάθησης (δια ζώσης/εξ αποστάσεως),
- ενίσχυση υποστηρικτικής σχολικής κουλτούρας.